

سناریوهای پیش روی آینده عراق و تحلیل دورنمای حقوقی، بین‌المللی و امنیتی جمهوری اسلامی ایران

عراق جدید همانند گذشته یک تهدید نظامی برای جمهوری اسلامی نیست، اما همچنان زمینه‌های بالقوه هدایت تنش و ناامنی به حوزه امنیت ملی ایران را دارا است. مسائل امنیتی در شرایط جدید تغییر جدی کرده است. چالش‌های ناشی از رقابت گروه‌های مختلف قومی و سیاسی در داخل عراق و آثار زیان‌بار ناشی از بی‌ثباتی و جنگ داخلی، افراط‌گرایی، تفرقه‌های قومی و مذهبی و نهایتاً احتمال تجزیه این کشور از جمله چالش‌های جدیدند که از زاویه داخلی عراق وارد حوزه امنیت ملی ایران می‌شود. جاوید منتظران (کارشناس ارشد روابط بین‌الملل دانشگاه مالک اشتر) و سعید قربانی (دکتری آینده‌پژوهی و استادیار دانشگاه مالک اشتر) در مقاله‌ای به موضوع سناریوهای پیش‌روی عراق و شناسایی مطلوب‌ترین سناریو برای ایران پرداخته‌اند.

عراق در بین کشورهای همسایه، بیشترین اشتراکات را با جمهوری اسلامی ایران دارد و ژئوپلیتیک و تمامیت ارضی این کشور به هر سرنوشتی که مبتلا شود، برای جمهوری اسلامی مهم تلقی می‌شود؛ چرا که می‌تواند جغرافیای سیاسی و دورنمای حقوقی - بین‌المللی و امنیتی جمهوری اسلامی ایران را به شدت تهدید یا تقویت و به تبع، آن را تحت تأثیر قرار دهد. به همین جهت، تبیین سناریوهای آینده بحران عراق و ارزیابی و تحلیل تأثیرات متقابل آن بر حوزه حقوقی - بین‌المللی و امنیتی جمهوری اسلامی ایران، هدف اصلی این پژوهش است. با نظر به فاکتورها و نیروهای پیش‌ران کلیدی و مهم‌ترین موارد عدم قطعیت، سناریوهای تحولات آتی عراق، از منظر نویسندگان پژوهش عبارت‌اند از:

سناریوی بازپس‌گیری مناطق اشغال‌شده عراق از دست داعش و تقسیم مسالمت‌آمیز، عادلانه و دموکراتیک قدرت در عراق (عراق دموکراتیک)؛

سناریوی اتحاد میان اقوام و مذاهب عراق و افزایش قدرت ملی عراق (عراق متحد و قدرتمند)؛

سناریوی افزایش اختلافات میان حکومت مرکزی، سنی‌ها و کردها و آغاز جنگ داخلی گسترده در عراق (عراق درگیر جنگ داخلی)؛

سناریوی تجزیه و تقسیم عراق به سه شکل (عراق تجزیه‌شده).

در بررسی تأثیرات هریک از این سناریوها بر وضعیت و دورنمای حقوقی، بین‌المللی و امنیتی جمهوری اسلامی ایران، مشخص شد که مطلوب‌ترین سناریو برای ایران، سناریو عراق دموکراتیک است و در این راستا پیشنهادهایی عرضه می‌شود.

برای دریافت متن کامل مقاله از لینک دانلود زیر استفاده کنید.